

@learning_bartar1401

کلید گنج‌ها = دعا کردن

امیرمؤمنان حضرت علی علیه السلام در نامه‌ای به فرزند خود امام حسن علیه السلام می‌نویسد:

«... [پسرم] بدان، کسی که گنجینه‌های آسمان و زمین در دست

اوست، فرصت دعا کردن را به تو داده و جواب دادن به دعای تو را

نیز بر عهده گرفته است.

تو را فرمان داده است از او بخواهی تا ببخشد و رحمت طلب کنی

تا عطا کند.

هرگاه او را بخوانی، ندایت را می‌شنود، و چون با او راز دل گویی،

راز تو را می‌داند، پس نیاز خود را با او بگو و اندوه خود را در

پیشگاه او بگشای، تا غم‌هایت را برطرف کند و در مشکلات، تو را

یاری رساند.

از گنجینه‌های رحمتش چیزهایی بخواه که جز او کسی نمی‌تواند عطا

کند؛ افزونی عمر، تندرستی بدن و گشایش روزی.

[پسرم]، خداوندی که به تو اجازه دعا کردن داده است، [در حقیقت]

کلید گنجینه‌های خود را در دست تو قرار داده است، پس هرگاه

خواستی می‌توانی با دعا، درهای نعمتش را بگشایی، و رحمتش را

بر خود نازل کنی!»^۱

بر اساس تعالیم قرآن دعا برای چه زمان هایی است؟

چراغ همیشه فروزان

تصوّر کنید در حال مسافرت با هواپیما هستید. ناگهان هواپیما تکان های شدیدی می خورد و همه چیز به هم می ریزد. مهار هواپیما به دلیل نقص فنی از دست خلبان خارج می شود. در این لحظه که از هیچ کس کاری ساخته نیست چه می کنید؟ کاملاً طبیعی است که انسان در خطر ها و مشکلات بزرگ، خدا را بسوا ند و از او یاری بخواهد، اما برخی به اشتباه تصور می کنند دعا کردن تنها مخصوص همین زمان هاست.

بر اساس تعالیم قرآن، ما همیشه و در همه حال به خدا و یاری او نیازمندیم و بدون اجازه و خواست او نمی توانیم حتی کوچک ترین کارها را نیز انجام دهیم. به همین دلیل، پیشوایان دین دعاهایی به ما آموخته اند تا بتوانیم به این وسیله همواره با خدا ارتباط داشته باشیم و از یاری او بهره مند شویم.

دعاهای روزهای هفته، دعاهای قبل از غذا خوردن و بعد از آن، دعای قبل از خواب، دعای وقت مطالعه، دعاهای هنگام وضو، دعای هنگام بیدار شدن، دعای سوار شدن به وسیله نقلیه و... / اینها نمونه هایی از هزاران دعایی هستند که ارتباط انسان را در همه حال با خدای خود برقرار می سازند. دعا کردن آن قدر اهمیت دارد که خداوند از بندگانش می خواهد دعا کنند و خواسته های خود را از او بخواهند :

«وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ»

پروردگارتان گفت : مرا بخوانید [دعا کنید] تا [دعای شما را] بپذیرم /

این آیه نورانی به خوبی نشان می دهد که دعا کردن باعث جلب توجه ویژه خداوند می شود و کسانی که دعا نمی کنند، در حقیقت، خود را از لطف خاص پروردگار محروم می کنند. دعا کردن همانند چراغ همواره فروزانی است که انسان را به پناهگاه اصلی و واقعی هدایت می کند.

کسانی که دعا نمی کنند خود را از چه چیزی محروم می کنند؟

به محتوای نماز دقت کنید و دعاهایی که در هر شبانه روز در نماز از خداوند می خواهید، بیان کنید.

توجه داشته باشیم که صلوات فرستادن بر پیامبر خدا و خاندان پاکش از

بهترین دعاهاست.

۱. سوره غافر، آیه ۶۰.

امام صادق علیه السلام درباره اثر مهم نیایش با خدا چه می فرماید؟

پس بخواه از خداوند تا به تو لطف کند زیرا هر دری که کوبیده شود

عاقبت باز خواهد شد و اگر بنده ای دعا نکند و از خداوند نخواهد

چیزی به دست نمی آورد.

ثمرات دعا و نیایش

ما با دعا کردن مورد توجه خداوند قرار می گیریم و علاوه بر بهره‌مندی از پاداش در روز قیامت، در همین دنیا نیز شایستگی دریافت نعمت‌های بیشتر خدا را به دست می آوریم.

امام صادق علیه السلام درباره این اثر مهم نیایش می فرماید :

نزد خداوند بلند مرتبه جایگاهی است که جز با دعا نمی توان به آن

رسید. اگر بنده دعا نکند و از خداوند نخواهد، چیزی به دست نخواهد

آورد، پس بخواه تا به تو عطا شود و این را بدان! هر دری که پیوسته

کوبیده شود، بالاخره به روی انسان باز خواهد شد.^۱

فایده دیگر دعا کردن، آرامش روحی است. احساس اضطراب و ناامیدی، وقتی به سراغ انسان می آید که خود را در برابر سختی‌ها تنها ببیند و کسی را نیابد تا مشکلاتش را با او در میان بگذارد و از او یاری بطلبد.^۲

کسی که دعا می کند و در کنار تلاشش، تمامی نیازهای خود را از خداوند می خواهد، در واقع به خداوند ایمان دارد و می داند که فقط او می تواند مشکلاتش را حل کند؛ در این صورت او به پروردگار مهربان اعتماد و تکیه کرده است و چه تکیه گاهی قوی تر و مطمئن تر از خداوند قادر و مهربان؟ کسی که به آفریدگار تکیه می کند و او را یاریگر تمام مشکلاتش می بیند، هیچ اضطراب و غمی در زندگی نخواهد داشت و همواره در آرامش زندگی خواهد کرد.

۱) مورد توجه و ارتباط خداوند قرار می گیرد.

۲) پاداش و نعمت‌های الهی (۳) آرامش روحی (۴) تقویت ایمان (۵) جداسدن از غم و نگرانی

دعا آدابی دارد که رعایت آنها باعث جلب توجه بیشتر خداوند می شود و دعا زودتر به اجابت می رسد. برای آشنایی بیشتر با این آداب، احادیث زیر را که از پیامبر اکرم و امامان علیهم السلام به ما رسیده با دقت بخوانید :

— اگر کسی می خواهد دعایش مستجاب شود، در آمدش را پاک گرداند و

از زیر بار حقوق مردم بیرون برود. دعای بنده‌ای که در شکمش حرام باشد،

یا حق یکی از بندگان خدا به گردش باشد، به درگاه خداوند بالا نمی رود.^۳

روزی پاک

۱. کافی، ج ۲، ص ۴۶۷. ۲. الکسیس کارل، پزشک و روان‌شناس مشهور در کتاب «نیایش» می نویسد : «فقدان نیایش در میان یک ملت، مساوی با سقوط آن ملت است و اجتماعی که احتیاج به نیایش را در خود کشته است معمولاً از فساد و نابودی در امان نخواهد بود. البته برای بهره‌مندی از آثار عمیق نیایش، این کار باید پیوسته و با توجه انجام گیرد، نه اینکه انسان صبح را با نیایش شروع کند، ولی بقیه روز را مانند حیوانات وحشی به سر برد». ۳. بحار الانوار، ج ۹۳، ص ۳۲۱

چند مورد از آداب دعا را بیان کنید؟

صلوات فرستادن بر پیامبر قبل و بعد از غذا

— هرگاه درخواستی از خداوند سبحان داشتی، دعایت را با صلوات بر پیامبر آغاز کن؛ زیرا خداوند، کریم تر از آن است که کسی از او دو درخواست کند و او یکی را بپذیرد، و دیگری را نپذیرد.^۱

— در چهار وقت فرصت را برای دعا کردن غنیمت شمارید؛ هنگام قرائت قرآن، وقت اذان، هنگام باریدن باران و هنگام روبه رو شدن سیاه ایمان و لشکر کفر.^۲

— هرگاه امام باقر علیه السلام حاجتی داشت، ابتدا چیزی صدقه می داد و سپس خود را معطر می ساخت و به مسجد می رفت و آن گاه در هنگام اذان ظهر به دعا می پرداخت. **صدقه دادن و با لباس پاک و خوشبو به مسجد رفتن و دعا کردن** — نزدیک ترین دعاها به اجابت، دعای کسی است که در دعاهای پنهانی اش ابتدا برای دیگران دعا می کند.^۴

در حق دیگران دعا کردن

با توجه به احادیثی که خواندیم، فهرستی از آداب دعا تهیه کنید و آن را برای دوستانتان در کلاس بیان کنید. می توانید بهترین فهرست را در کلاس نصب کنید.

ممکن است این پرسش برای شما هم به وجود آمده باشد که چرا گاهی اوقات با اینکه ما آداب دعا را رعایت می کنیم، اما باز هم دعایمان مستجاب نمی شود؟
متن زیر که بخش دیگری از نامه امیرمؤمنان حضرت علی علیه السلام به فرزند گرامی شان امام حسن علیه السلام است، به پاسخ این پرسش اشاره می کند:

... [پسرم] چه بسا در اجابت دعا تأخیر می شود تا پاداش درخواست کننده

بیشتر و جزای آرزومند کامل تر شود.

گاهی چیزی را خواسته ای، ولی آن را به تو نداده اند و [در عوض] بهتر از آن در این جهان یا آن جهان به تو داده اند، و گاهی دعایت به اجابت نرسیده است؛ زیرا چیزی طلب کرده ای که اگر داده شود، مایه تباهی دین تو خواهد بود.
پس چیزی بخواه که نیکی و زیبایی اش برایت ماندگار باشد و رنج و سختی اش از تو برکنار.^۵

۱. نهج البلاغه، حکمت ۳۶۱. ۲. کافی، ج ۲، ص ۴۷۷. ۳. کافی، ج ۲، ص ۴۷۸. ۴. کافی، ج ۴، ص ۴۶۵. ۵. نهج البلاغه، نامه ۳۱.

بنابر فرمایش امام علی علیه السلام چرا برخی دعاها مستجاب نمی شود

بیشتر بدانیم

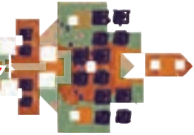
ما در این درس، با برخی از آداب دعا آشنا شدیم. اما علاوه بر آنچه تاکنون خواندیم، عوامل دیگری هم هست که می‌توانند دعاها را بیش از پیش مورد توجه خداوند مهربان قرار دهند.

به حدیث زیر توجه کنید :

رسول خدا ﷺ می‌فرماید :

روز جمعه سرور روزهای دیگر است. نیکی‌ها در این روز، دو چندان می‌شود و گناهان محو می‌شوند. دعاها در روز جمعه مستجاب، گرفتاری‌ها برطرف و حاجات انسان‌ها برآورده می‌شود. جمعه روزی است که خداوند بیش از هر روز دیگری، گرفتاران آتش را آزاد می‌کند و از عذاب می‌رهاند.^۱

خودت را امتحان کن

- ۱- دعا کردن چه فایده‌هایی دارد؟ به دو مورد اشاره کنید.
- ۲- چهار مورد از آداب دعا را بیان کنید.
- ۳- بنابر فرمایش حضرت علی علیه السلام، چرا برخی از دعاها فوری برآورده نمی‌شوند؟

پیشنهاد

در کتاب مفاتیح الجنان برای هر یک از روزهای هفته، دعایی از امامان معصوم علیهم السلام آورده شده است. شما می‌توانید با مراجعه به این کتاب، ترجمه یکی از این دعاها را یادداشت کنید و آن را در کلاس برای دوستانتان بخوانید.

اپلیکیشن درسی همیار

برنامه رایگان درسی همیار

تمام پایه ها

جواب کتاب ، تدریس و نمونه سوال

همیشه رایگان

برنامه همیار کاملا رایگان میباشد